نگاه بیرون

مرگ نابهنگام یک سیاست‌مدار عمل‌گرا

The New York Times

آمنه شیرافکن

● رابطه میان ایران و آمریکا که در دوره ریاست‌جمهوری اوباما از دو سو برای رسیدن به توافق هسته‌ای بهبود یافته بود، با آغاز دوره ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ با آینده‌ای نامطمئن مواجه شده، مردی که سیاست سخت‌گیرانه‌ای در رابطه با تهران اتخاذ کرده است. حالا مرگ آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی در یکشنبه به تردیدها دامن زده است؛ هاشمی، مرد میانه‌رو طیف‌های سیاسی در ایران به‌سختی تلاش کرد تا نگاه‌ها در ایران را نرم‌تر کرده و همراهی سازنده با غرب را جایگزین آن کند. غیبت هاشمی، حالا حسن روحانی و دیگر میانه‌روهای ایران را با فقدان مبارزی قدرتمند مواجه می‌کند. او نه‌تنها ترویج‌دهنده ایجاد روابط گرم‌تر با غرب که خواهان آزادی‌های فردی بیشتر و اصلاح بازار آزاد در ایران بود. سوای دشواری ازدست‌دادن همراهی ارزشمند مانند هاشمی‌رفسنجانی، حسن روحانی با مسئله دیگری نیز مواجه است، او به ایرانیان قول داده شرایط اقتصادی کشور را بهبود ببخشد. خیلی از این تحریم‌ها به دنبال توافق هسته‌ای برداشته شدند و این‌طور به نظر می‌رسید که سرمایه‌گذاران خارجی به آغاز تجارت با ایران علاقه‌مند هستند؛ اما تا اینجای کار رشد سریعی در اقتصاد ایران مشاهده نشده است. درهمین‌حال آقای ترامپ قول داده توافق هسته‌ای با ایران را پاره‌پاره خواهد کرد، او همچنین تهدید کرده قایق‌های متعلق به نیروهای سپاه پاسداران در صورت بروز هر حرکتی علیه ناوشکن‌های آمریکایی، از آب‌های خلیج فارس بیرون خواهند شد. همچنین ترامپ فردی را به عنوان مشاور امنیت ملی خود انتخاب کرده که از مخالفان توافق هسته‌ای ایران و آمریکاست؛ با وجود این خلق یک بحران در رابطه با ایران و ازبین‌بردن توافق در این شرایط چندان معنادار به نظر نمی‌رسد، آن‌هم در شرایطی که «باب کراکر»، رئیس جمهوری‌خواه سنا و یکی از مخالفان توافق هسته‌ای معتقد است به‌اجرادرآوردن این توافق عاقلانه به نظر می‌رسد. یکی از نتایج تضعیف توافق می‌تواند تضعیف صدای میانه‌روها در ایران باشد، آن‌هم پس از سال‌ها خصومت میان دو کشور؛ بنابراین در این شرایط آمریکا باید به تقویت و پیش‌بردن رابطه میان دو کشور علاقه‌مند باشد.

پیام تسلیت عبدالله نوری برای درگذشت آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی

مردی که انتخابش همواره مردم بود

شرق: حجت‌الاسلام عبدالله نوری، وزیر کشور دولت نخست سازندگی، در پیامی درگذشت آیت‌الله اکبر هاشمی‌رفسنجانی، رئیس فقید مجمع تشخیص مصلحت نظام را تسلیت گفت.

در بخشی از این پیام ضمن تسلیت درگذشت مرحوم آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، آمده: «آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، بزرگ‌مرد عرصه اندیشه و عمل، ناباورانه و دردمندانه از میان ما رفت و ملتی را داغدار کرد. او زمانی یاران، همفکران و ملت نجیب خود را ترک کرد که به‌شدت به هدایت‌های کارساز او نیازمند بودند... هاشمی، روحانی خودساخته، از دورویی و نفاق پیراسته و مبارزی نستوه بود که انقلاب را در راه خدمت واقعی و واجد اثر در زندگی مردم تفسیر می‌کرد. در هر تنگنایی که رخ می‌نمود، چشم‌ها به سوی او دوخته می‌شد و از او انتظار یاری و همکاری می‌رفت».

او در این پیام افزوده که «هاشمی همواره بر این اعتقاد خویش پای می‌فشرد که اسلام شیعی تنها هنگامی به تأسیس نظام سیاسی عادلانه موفق خواهد شد که رهبران و سیاست‌مداران به سیره سیاسی رسول خدا(ص) و امیر مؤمنان(ع) در اجرای عدالت باشند. همچنان که برای پایداری و بقا، لاجرم باید در خدمت ملت خویش، هم امنیت ایجاد کنند هم معیشت آنان را تدارک ببینند و هم سلامت نسل های آینده را تضمین کنند. او به الگویی از توسعه و پیشرفت اقتصادی می‌اندیشید که افزون بر محرومیت‌زدایی، امنیت و آزادی را در عرصه اجتماعی و سیاسی در پی داشته باشد. هاشمی به حقد و کینه مخالفان خود بهایی نمی‌داد. بی‌مهری‌ها و سرزنش‌ها، توهین‌ها و تخفیف ها و فشارهای رنج‌آور روحی علیه او و خانواده‌اش، او را نشکست که استوارتر کرد و با رادمردی تمام به جای مقابله با آنها، فرصت‌هایی را که به‌سرعت از دست می‌رفتند، غنیمت می‌شمرد و از آن، در راه اهداف بلند خویش استفاده می‌کرد. در دوراهی همراهی با مردم و تقابل با آنان، درنگ و تردیدی در انتخاب مردم نکرد و در حمایت از خواسته‌های برحق آنان از پای نایستاد. راهنمایی‌های خیرخواهانه او در حوادث سال ۱۳۸۸ بر احدی از نخبگان و ملت وفادار پوشیده نیست».

پیکر مرحوم هاشمی رفسنجانی در حرم امام خمینی(ره) به خاک سپرده شد

در حرم یار

شرق: جمعیت مقابل در شمالی حرم بنیان‌گذار جمهوری اسلامی گرد آمده بودند، معترض بودند و گلایه می‌کردند که از صبح زود آمده‌اند؛ از شهرهای دور و نزدیکِ پایتخت، اما می‌گویند تا ساعت ۱۱ قرار نیست صحن حرم میزبانشان باشد.

حرم، داخلی، قبل از ظهر

جمعی دیگر بی‌توجه به همهمه اعتراض، پوسترهای آیت‌الله هاشمی را در دست گرفته بودند و عکس یادگاری می‌گرفتند. میهمانان ویژه مراسم و اصحاب رسانه و گارد تشریفات به داخل صحن حرم هدایت شدند و در جایگاه‌های ازپیش‌تعیین‌شده‌شان با دقت و محدودیتی کم‌سابقه قرار گرفتند. ساعت از ۱۱ گذشت و گارد تشریفات مشغول تمرین بود و خبرنگاران و عکاسان نیز منتظر آغاز مراسم؛ میهمانان صحن هم یکی‌یکی می‌آمدند، درها برای عموم مردم باز شد و زنان اطراف ضلع شرقی و مردها اطراف ضلع غربی جمع شدند. مجری مراسم مدام تذکر می‌داد که مردم از میله‌های حفاظتی فاصله بگیرند. مراسم با قرائت قرآن آغاز شد و با خواندن زیارت یاسین به وسیله محمدکمیل هاشمی‌رفسنجانی‌بهرمانی، نوه محمد هاشمی ادامه پیدا کرد. موسوی‌بجنوردی سوار بر ویلچر اولین میهمان نامدار مراسم بود که در بخش ویژه جای گرفت. او ساعتی تنها بود و کم‌کم میهمان‌های دیگر از راه رسیدند. ابتدا حضور سیدعلی خمینی به همراه جمعی برای بازدید از درون ضریح مورد توجه رسانه‌ها قرار گرفت، پس از آن عمار حکیم آمد، محسن هاشمی و یاسر هم جدا جدا آمدند و درون ضریح را دیدند. زنان بیت هاشمی با بیت امام از گوشه‌ای بدون جلب توجه رسانه‌ها وارد صحن شدند و در گوشه‌ای نشستند. محمد هاشمی برادر آیت‌الله هم آمد؛ خبرنگاران صداوسیما به سمتش هجوم بردند. ساعت به ۱۲ که نزدیک می‌شد، هر گوشه‌ای از صحن شاهد حضور چهره و مقامی رسمی بود؛ از احمد جنتی گرفته تا علمای قم مانند آیت‌الله حسن صانعی و آیت‌الله امامی‌کاشانی، آیت‌الله نورمفیدی و آیت‌الله محمدی ری‌شهری. اسحاق جهانگیری

عکس: احمد معینی جم، ایرنا

معاون اول رئیس‌جمهور و حسین فریدون، دستیار ویژه روحانی، وزرای اطلاعات، دادگستری، بهداشت، علی لاریجانی، رئیس مجلس، محمدرضا عارف و محمود صادقی نمایندگان تهران از جمله مسئولان و چهره‌هایی بودند که خود را برای تدفین هاشمی‌رفسنجانی به حرم بنیان‌گذار جمهوری اسلامی رسانده بودند. لابه‌لای رفت‌وآمد مسئولان بود که مجری مراسم اعلام کرد امکان برگزاری نماز جماعت مهیا نیست و هرکس می‌خواهد فرصت اقامه نماز فرادا را دارد. در این زمان نظم مجلس کمی به هم ریخت و جمعی اقامه نماز کردند، در این بین بود که خانواده هاشمی و جمعی از زنان بیت امام به همراه قدرت‌الله علیخانی، سید محمود دعایی، آیت‌الله صانعی و امامی‌کاشانی یکی‌یکی به داخل ضریح رفتند. خبر آمد که تابوت آیت‌الله به حرم رسیده؛ با تکبیر لااله‌الاالله به استقبال تابوت رفتند. همهمه شد، جمعی بر سر و برخی بر سینه می‌زدند. تابوت روی دست حضار به سمت ضریح روانه شد و محسن هاشمی کنار در ایستاد، تابوت در میان جمعیت با زحمت به درون ضریح رفت و مراسم خاک‌سپاری در داخل ضریح آغاز شد. صدای شیون و فغان نزدیکان هاشمی از داخل ضریح به گوش می‌رسید. خبرهای بسیاری از داخل ضریح به بیرون آمد؛ خبر آمد که سیدحسن بدحال شده که تکذیب شد و اعلام کردند به خاطر ازدحام جمعیت نتوانسته وارد ضریح شود و به عقب برگشته است. در این میان آیت‌الله صانعی و آیت‌الله امامی‌کاشانی بدحال شدند و به بیرون ضریح منتقل شدند، آیت‌الله صانعی روانه بیمارستان شد و وزیر بهداشت بر بالین امامی‌کاشانی رفت. در داخل ضریح پیکر آیت‌الله هاشمی در آرامگاه ابدی‌اش قرار می‌گرفت و خانواده‌اش بی‌تابی می‌کردند. بیرون ضریح مردم از آنچه داخل ضریح می‌گذشت فیلم می‌گرفتند و مداحی فضای صحن را دربر گرفته بود. در بیرون ضریح و روبه‌روی آن سیدحسن خمینی تولیت حرم در میانه جمعی از سرشناسان نظام بود؛ در کنارش علی لاریجانی رئیس مجلس، محمود علوی وزیر اطلاعات، حسین فریدون، برادر و دستیار ویژه رئیس‌جمهور محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه، محمدرضا عارف، نماینده تهران، اسحاق جهانگیری، معاول اول رئیس‌جمهور، علی و یاسر خمینی نوه‌های بنیان‌گذار جمهوری اسلامی و جمعی قریب به صد نفر از مسئولان ارشد نظام حضور داشتند. ساعت به دو بعدازظهر نزدیک می‌شد که اعلام شد خاکسپاری پایان یافته است. سیدحسن که بی‌تاب بود از صحن خارج شد و دوستان هم یکی‌یکی همراهش شدند. دیگر میهمانان هم عزم رفتن کردند. جمعی از مردم ماندند و جمعی دیگر تازه فرصت حضور یافته بودند و برای ورود به صحن حرم تلاش می‌کردند.

حرم، بیرونی؛ ساعت ۲:۲۰ دقیقه

مراسم خاک‌سپاری قریب به یک ساعت طول کشید و دقایقی هم به خداحافظی خانوادگی از او گذشت. بیرون محوطه برخی در حمایت از هاشمی شعارهایی مبنی بر حمایت از او مسیر اصلاح‌طلبانه‌اش سر می‌دادند و جمعی دیگر در مقابل، شعارهای دیگر. مناظره دو طیف از سوی نیروهای گارد ویژه دنبال می‌شد. لابه‌لای این هیاهو و پس از پایان مراسم خاک‌سپاری آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی، خانواده هاشمی که از حرم خارج شدند، شعارها جایش را به فریاد «هاشمی هاشمی تسلیت تسلیت» داد و مردم، خانواده هاشمی را با این شعار بدرقه کردند.

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● **خدمات‌رسانی همراه با تأخیر!** شنبه، ۲۰ آذر، ساعت ۶:۵۰ صبح در میدان امام خمینی، کوچه قورخانه، به دلیل نبود اتوبوس، به مقصد میدان قدس صف طولانی در ایستگاه تشکیل شد و مسئول کنترل خط هم در اتاقک مخصوص خود حضور نداشت تا پاسخ‌گوی مسافران باشد؛ اما به محض اینکه اتوبوس با تأخیر فراوان از راه رسید، سر و کله او هم پیدا شد. همچنین روز پنجشنبه، ۱۶ دی، ساعت ۶:۱۰ صبح در این ایستگاه برخی رانندگان به اتاقک مسئول کنترل خط رفتند و مدت‌ها به گفت‌وگو پرداختند و به جای خدمات‌رسانی به مسافران داستان تعریف می‌کردند. آیا این است معنای خدمات به مسافران شرکت واحد؟ چه کسی مسئول ضعف‌های این‌چنینی در شرکت واحد است؟

ارسلان صباحی

● **هوای ناپاک!** ساکنان ابرشهر تهران بیشتر مواقع مجبورند هوای ناپاک و ناسالم را به دلیل بی‌توجهی مسئولان تحمل کنند و برای رفع مشکلات آلایندگی هوا به مطبوعات متوسل شوند و درددل کنند. این روزها تهران بیشتر در معرض خطر آلودگی هوا قرار گرفته است؛ به‌طوری‌که در چنین روزهایی مدارس تعطیل می‌شود و تعداد خودروها هم در روزهایی که هوا کثیف است و نمی‌توان آن را تحمل کرد، بیشتر می‌شود! متأسفانه آلودگی هوا به کلان‌شهرها هم سرایت کرده است مدیرکل پیش‌بینی و هشدار سازمان هواشناسی کشور نیز از افزایش آلاینده‌های صنعتی در کلان‌شهرها خبر داد. به‌راستی این جریان آلودگی هوا در کلان‌شهرها تا کی ادامه خواهد داشت؟

علی‌اکبر فرقانی از تهران

● **هزینه از بیت‌المال:** در چهارراه ولی‌عصر(عج)، مقابل پارک دانشجو با هزینه بالایی اقدام به ساخت زیرگذر کرده‌اند و مسافران مترو، عابران و افرادی که می‌خواهند به پیاده‌روها و خیابان‌های مجاور مراجعه کنند، با مشکلات فراوانی مواجه‌اند؛ به دلیل اینکه معبرها را حصارکشی کرده‌اند و عابران چاره‌ای ندارند و باید به زیرزمین رفته و سپس با اتلاف وقت به دلیل ازدحام مسافران مترو، خودشان را به آن سوی خیابان یا به اتوبوس‌های شرکت واحد برسانند. شهرداری میدان امام حسین(ع) را تخریب کرد و با هزینه بسیار زیاد زمین فوتبال راه‌اندازی کرد! حالا هم چهارراه ولی‌عصر(عج)، به این شکل درآمده است. امیدواریم اعضای شورای شهر و سازمان بازرسی کل کشور به این‌گونه هزینه‌ها ورود پیدا کنند و از هزینه‌های غیرضروری جلوگیری کنند.

فرقانی